

Мистецтво 8 клас

«Мистецькі перлини Візантії»

Вчитель: Андреева Ж.В.

Середньовіччя — період європейської історії від V століття (падіння Римської імперії і Велике переселення народів) до епохи Відродження, кінець XV століття — початок XVI століття.

Панівна роль релігії та церкви

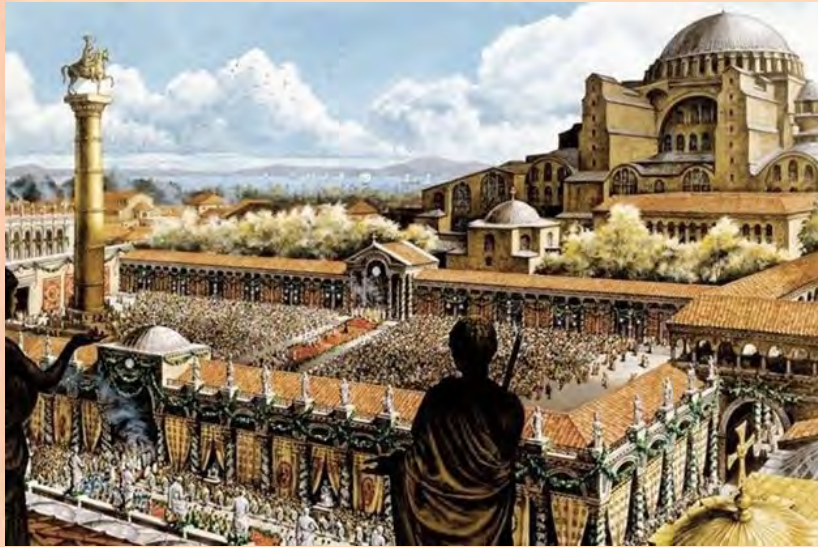
Людина за народженням належала до одного соціального стану і не мала можливості змінити своє соціальне становище.

Ієрархія:

Два вищі стани - духівництво, феодали — землевласники, потім купецтво, ремісники, селяни.

З історії...

Візантійська імперія, також **Східна Римська імперія** — пізньоантична та середньовічна держава, що виникла внаслідок поділу Римської імперії на Західну та Східну частини 395 року.

«Іконоборство»

В 730 році імператор Лев III почав рух «іконоборства». Він забороняв зображення ідолів та поклоніння перед ними.

Релігійні символи, наприклад хрест, та не релігійні зображення, наприклад портрети імператора, дозволялися.

Приймаючи едикт Лев III навіть не бачив потреби запитати церковної думки, і був здивований розмахом протистояння, яке викликала ця заборона.

«Іконоборство»

Папа Григорій II відмінив «іконоборство».

Художники отримали більшу свободу.

Церква була головним покровителем мистецтва, тому більшість творів мистецтва була присвячена релігійним сюжетам.

Архітектура

Середньовічні храми суттєво відрізнялися від пізньоантичних. В античних храмах значну увагу приділяли зовнішньому оздобленню будівлі, оскільки всі обряди та святкування відбувалися біля споруди. Усередину святилища дозволялось заходити тільки жерцям. Віруючі не були учасниками релігійних церемоній, лише спостерігали за ними біля храму.

Християнський храм є місцем, де збираються віруючі для молитви та здійснення обрядів, тому **важливою є організація внутрішнього простору храму: інтер'єр споруди відзначався розкішшю.**

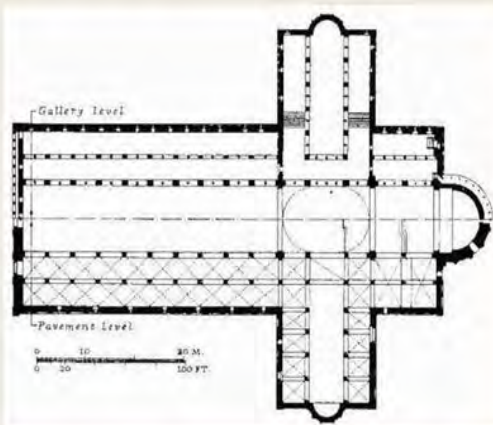
Архітектура

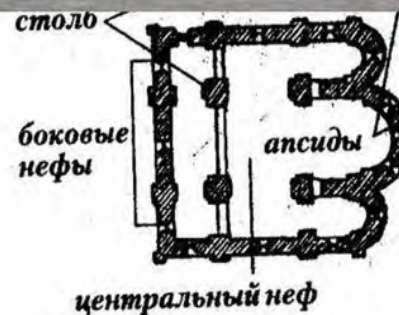
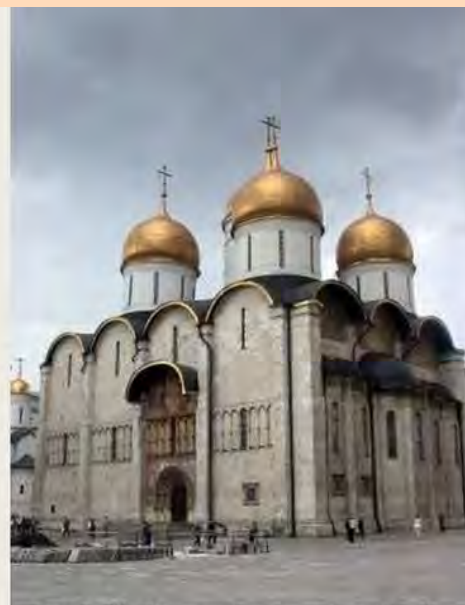
У культовому будівництві Візантії виникли два типи християнського храму: базилікальний та хрестово-купольний.

Перші християнські храми споруджувалися за зразком базилік — античних громадських споруд. Із 4 ст., коли хрест став головним християнським символом, у Візантії утверджується тип хрестово-купольного храму.

Архітектура

- Пример базилики – архитектурный тип католического храма

Крестово-купольный храм

Храм Св. Софії

Шедевром архітектурного зодчества Візантії є **храм Святої Софії у Константинополі** (нині – Стамбул, Туреччина), збудований у 532 – 537 рр. за наказом імператора Юстиніана.

Цей храм є поєднанням двох конструктивних принципів – базилікального плану з купольним перекриттям.

Архітектура

**Церква Сан- Віталє.
Равенна.**

**Церква Сергія і
Вакха.
Константинополь**

Ознаки «візантійського стилю»

Основними елементами візантійського стилю є купол, апсида, акцент на облаштуванні внутрішнього простору споруди та чергування у кладці рядів каменю та **цегли-плінфи**, завдяки чому стіна набуває характерної «смугастості».

Скульптура

- Скульптура у Візантії, представлена рельєфом (головним чином невеликими рельєфами зі слонової кістки), порівнювалася з декоративно-прикладним мистецтвом. Також досить поширеною було створення круглих скульптур.
- **Кругла скульптура** – це тривимірний об'ємний витвір, що зумовлює необхідність дотримання реальних пропорцій зображуваного і містить такі різновиди: статую, групу статуй, бюст тощо. Кругла скульптура передбачає огляд з різних кутів зору.

Скульптура

Живопис

Головні різновиди
візантійського живопису:

Фрески

Мозаїка

Іконопис

Книжкова мініатюра

Іконопис

- вид живопису, релігійного за темами сюжетів, культового за призначенням; мистецтво написання ікон.
- у візантійському іконописі були поширені декілька технологій створення ікон: енкаустика, мозаїка, темпера. Зображення святих та подій, описаних у Біблії або церковній історії, виконані на дошці, полотні або металі, мали відповідати чітким правилам, розробленим церквою.

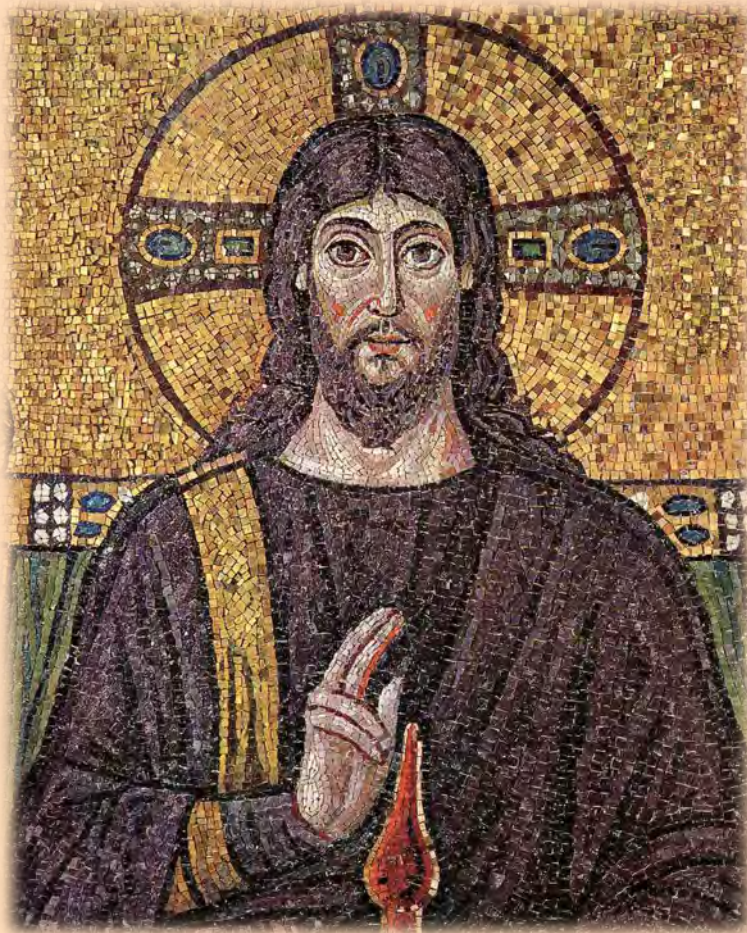
Енкаустика

Живопис восковими
фарбами,
що виконується гарячим
і холодним способами.

Мозаїка

зображення або візерунок, виконані з окремих, щільно припасованих один до одного і закріплених на цементі або мастиці різнокольорових шматочків скла, мармуру, камінців тощо.

Мозаїка храму Святої Софії в Константинополі

Мозаїка храму Святої Софії в Константинополі

Живопис

Стіни храмів
прикрашали також
фресками.
Фреска — це живописне
зображення по сирий
(свіжій) штукатурці
розведеними на чистій
або вапняній воді
фарбами, а також
техніка стінних
розписів, що дозволяє
створювати органічно
поєднані х архітектурою
композиції.

Музика

Починаючи з VII ст. найпопулярнішим жанром візантійської музики стає канон — складна музично-поетична композиція, яка виконувалась під час ранкової служби у храмах.

Історія візантійської музики також ознаменувалась введенням нотного письма, яке дозволило точно записувати та відтворювати мелодію.

Музика

Візантійці вважали, що під час богослужіння голоси ангелів зливаються з людськими і відтворюють у церковному співі образ Бога.

Основним видом церковного співу був тропар — музично-поетична імпровізація на біблійні сюжети чи тексти.

Домашнє завдання (на вибір)

1. Виконай замальовки візантійського орнаменту. Поміркуй і запропонуй, як його можна використати у дизайні сучасного одягу та аксесуарів (*графітні й кольорові олівці, фломастери*)).
2. Створи ескіз мозаїки (квіти, птахи тощо) у візантійському стилі для оформлення інтер'єру (кольоровий папір, різнофактурні матеріали, пластилін).

Надсилай результат роботи:

1. Human
2. ВАЙБЕР: 0984971546
3. Електронна пошта: zhannaandreeva95@ukr.net